

Bc. Lucie Janštová

**Názvy zvířat ve španělské frazeologii a idiomatice s přihlédnutím k situaci
v češtině**

Oponentský posudek diplomové práce

Předkládaná práce se zabývá problematikou španělských frazémů, idiomů, ustálených spojení atp., které v sobě nesou označení zvířete nebo části jeho těla. V úvodu jsou představeny teoretické problémy frazeologie a především otázka jejího vymezení. Tato část je připravena velmi pečlivě, oceňuji, že se autorka seznámila i s díly bohemistickými (zejména s přístupem Františka Čermáka), která následně porovnává s tradicí španělskou, přičemž poukazuje na shody a odlišnosti. Kladně hodnotím také to, že všechny citáty ze španělštiny a angličtiny, které uvádí, překládá, přičemž se nedopouští žádných zkreslení.

Druhá část práce je zaměřena prakticky. Jejím východiskem bylo vytvoření rozsáhlého slovníku (cca 500 hesel) zkoumaných frazémů, které autorka získávala z několika zdrojů. Tento slovník, který tvoří přílohu k práci, považuji za velmi přehledně a hezky zpracovaný a v neposlední řadě také za velmi užitečný. Rovněž oceňuji promyšlenou metodologii jeho sestavování, již autorka podrobně popisuje.

Získané frazémy autorka zkoumá z více hledisek. Na prvním místě se zamýšlí nad frekvencí, s níž se objevují jednotlivé druhy zvířat, a nad rozdíly, které v tomto směru panují mezi češtinou a španělštinou. Zobecnující závěry považuji za rozumné a dobře zformulované. Autorka se dále zabývá mírou korespondence mezi španělštinou a češtinou a pro každý frazém se pokouší nalézt jeho co nejpřesnější český překlad, tyto pak třídí do několika skupin na základě toho, nakolik je český respondent formálně podobný verzi španělské. Také zde jsou její pozorování zajímavá a přínosná a svědčí o trpělivé přípravě. Výsledkem zkoumání je zjištění, že pro velkou část španělských frazémů existuje český frazeologický protějšek, který nicméně často vykazuje jiné lexikální obsazení (případně i syntaktickou strukturu). Toto zjištění považuji za zajímavé a je škoda, že se ho autorka nepokusila blíže rozvést.

Práce je dále doplněna srovnávací studií provedenou na korpusu *InterCorp*, která se zabývá překlady vybraných frazémů do češtiny. Tato analýza je poměrně stručná a autorka z ní mnoho závěrů nevyvozuje. To je na jednu stranu dáno malým množstvím výskytů zkoumaných konstrukcí v korpusu, na druhou stranu je dle mého názoru škoda, že autorka neprostudovala získané výsledky více do hloubky, nepředložila i jejich širší kontext, případně se nepokusila o vyhledání i dalších frazémů. Dále postrádám informaci, z jakého díla vybrané

ukázky pocházejí a zda se skutečně vždy jedná o přímý překlad ze španělštiny do češtiny (toto považuji v daném případě za zásadní). Předkládanou studii by dle mého názoru velmi dobře doplnila i analýza na korpusu *CREA* či *CORPES XXI*, která by mnohé napověděla o frekvenci užívání konkrétních konstrukcí (toto téma ponechává autorka prakticky stranou). Na druhou stranu by toto znamenalo nárůst rozsahu práce, který již v současné chvíli přesahuje 100 stran (pokud bereme v úvahu i přílohu).

Na závěr se autorka zastavuje i u etymologie vybraných frazémů. K této části mám určité výhrady, neboť čerpá z jediné příručky a v zásadě pouze přepisuje informace, které jsou v ní uvedeny. Tuto kapitolu by dle mého názoru bylo záhodno koncipovat jinak a pokusit se například o objasnění etymologie těch českých a španělských konstrukcí, které si odpovídají významem, formálně se však výrazněji liší.

Po formální stránce nemám k práci žádné výhrady, je připravena pečlivě a zpracování je přehledné.

Náměty k obhajobě:

- 1.) Na str. 12 autorka konstatuje: „Dalším prvkem, který frazeologii ovlivňuje, je i fonologie, a to především intonace, se kterou jednotlivé promluvy pronášíme. *To je kráva!* oznámené pohrdavým tónem adresát okamžitě pochopí jako hanlivé označení nějaké ženy, totéž s neutrální intonací nevyprovokuje o hodnocení dané ženy nic.“ Nejsm si jistá, zda jsem této pasáži dobře porozuměla. Je autorka skutečně toho názoru, že zmíněné označení vyslovené bez pohrdlivé intonace není hanlivé?
- 2.) Španělské spojení *no pegar ni con cola* zařazuje autorka mezi zkoumané výrazy a doslova ho překládá *nezapadat ani s ocasem*. Osobně jsem vždy byla přesvědčena, že slovo *cola* v daném případě znamená *lepidlo*, a konstrukci by tedy bylo možné přeložit *neslepíš to ani lepidlem* (= *nepasuje to k sobě*). Na základě čeho autorka usuzuje, že *cola* zde znamená *ocas*?

Předkládanou práci celkově hodnotím jako zdařilou a kladně hodnotím velké množství práce, již autorka vložila do její přípravy (zejména do sestavení slovníku, který komentuje). Doporučuji ji k obhajobě a předběžně hodnotím jako *výbornou*.